

Nr 308.

Av herr **Hage**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 122, med förslag till grunder för tillgodogörande av kronans jakträtt.*

Med anledning av att Kungl. Maj:t till riksdagens prövning framlagt en proposition nr 122 med förslag till grunder för tillgodogörande av kronans jakträtt, må det tillåtas att erinra därom, att då denna fråga var före i riksdagen år 1912, framfördes av undertecknad *Hage* samt herr *Nilsson* i Tånga en motion (nr 289 i II kammaren), vari hemställdes, att riksdagen vid antagande av föreliggande förslag till grunder för tillgodogörande av kronans jakträtt icke ville medgiva Konungen och chefen för Konungens hovjägeristat att utöva kronans jakträtt på kungsgårdar, kungsängar, kronoparker, från kronans jordbruksdomäner vid utarrendering undantagen skog och i övrigt å kronan tillhörig, odisponerad mark, å statens till bergshanteringens samt sågverksrörelsens understöd anslagna skogar, ävensom å häradsallmänningar.

Samtidigt härmed framfördes även en motion (nr 279 i II kammaren) av den frisinnade herr *Kronlund*, vari hemställdes om avslag på förslaget, att nämnda rätt till jakt skulle finnas för chefen för Konungens hovjägeristat.

Som motivering för den förstnämnda motionen anfördes bl. a., att ett tillerkännande av rätt till jakt för Konungen på ovannämnda marker innebär, att man bryter mot den uppfattning, som numera är gällande angående Konungens ställning till kronans egendom. "Säkerligen", säga motionärerna, "torde den nu gällande praxis, att Konungen äger jakträtt å kronans egendom, ha skapats på en tid, då skillnaden mellan Konungens och kronans egendom ej var så skarpt avgränsad och då man fastmera hade den uppfattningen, att den suveräne Konungen i viss grad personligen ägde vad kronan tillhörde, vilken uppfattning säkerligen i någon mån ligger bakom Gustav I:s bekanta uttalande: 'Alla sådana ägor, som obbyggda ligga, höra Gud, *Konungen* och Sveriges krona till', en uppfattning, som än tydligare kommer till synes i konungarnas förläningsrätt och väl fortfarande i viss grad överensstämmer med faktiska förhållandet i despotiskt styrda stater. Men i länder med mera moderna styrelseformer torde väl denna uppfattning nu få anses ej längre gällande, och därför bör också denna ändrade uppfattning angående rättsförhållandet mellan kronans egendom och Konungen få komma till uttryck i de lagar och förordningar, som ha sammanhang med denna sak."

Slutligen väcktes i dessa frågor även en motion av herr *Lindhagen* (nr 294 i II kammaren), vari bl. a. påyrkades, att all privilegierad rätt till nöjesjakt skulle bortfalla.

Motionernas yrkanden biföllos till någon mindre del, i det att riksdagen beslöt, att Konungen m. fl. ej skulle ha jakträtt å *häradsallmänningarne*, varjämte stadgades, att rätten för chefen för Konungens hovjägeristat att jaga å här-
ovan nämnda marker skulle få utövas endast på *Konungens uppdrag*.

I övrigt *avslogos* motionerna.

Nu kan visserligen sägas, att hela denna fråga ej har så synnerligen stor *praktisk* betydelse. Men å andra sidan kan också påstås, att frågan ur *principiella* utgångspunkter är av en viss betydelse, särskilt med hänsyn till den nya rättsåskådning, som så småningom inträtt och som bestämt hävdar, att *kronans* egendom ej är *Konungens*.

Emellertid föreslås nu i proposition nr 122 med förslag till grunder för tillgodogörande av kronans jakträtt m. m. ingen ändring i gällande bestämmelser angående den Konungen m. fl. tillerkända jakträtten. Detta kan *möjligen* försvaras, då det gäller marker, tillhörande de kungl. lustslotten samt andra till Konungens egen disposition ställda lägenheter m. m. Men att bibehålla denna jakträtt evad det gäller kronoparker, kronans jordbruksdomäner m. m. torde vara synnerligen omotiverat. Det kan därför sägas att lika goda skäl kunna anföras för att borttaga denna rätt, som 1912 kunde anföras för att borttaga sagda rätt, evad det gällde häradsallmänningarne. En lagstiftning av detta slag bör givetvis taga hänsyn till de nya förhållanden som inträtt och lämpa lagstiftningen med hänsynstagande därtill, att man numera gör en bestämd åtskillnad mellan de områden, som direkt äro avsedda för disponerande av Konungen (lustslott m. m.), och den kronan tillhöriga jord som ej är avsedd för detta ändamål. Denna senare egendom bör naturligtvis utnyttjas på sådant sätt, att den giver en så god avkastning som möjligt. Möjligen kan därvid den omständigheten, att jakträtten i viss utsträckning är förbehållen Konungen m. fl. — även om detta servitut i många fall kanske ej är av så stor *praktisk* innebörd — medverka till att en mindre avkastning erhålles.

Ur samtliga ovanstående utgångspunkter tillåter sig undertecknad härmed att väcka motion om en inskränkning på sätt ovan antytts i den rätt till jakt för Konungen m. fl., som behandlas i proposition nr 122. Jag utgår därvidlag från det antagandet, att jordbruksutskottet, om utskottet anser sig böra yrka bifall till motionen, finner möjlighet att åstadkomma den förändring av förordningens lagtext ävensom den ändring av andra författningar, som kan vara behöfvig. Så skedde nämligen 1912, då jordbruksutskottet utarbetade behöfviga lagtextändringar i Kungl. Maj:ts för riksdagen framlagda förslag.

Det hemställas alltså,

att riksdagen måtte för sin del med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 122 besluta sådana ändringar i det vid nämnda proposition fogade förslaget till grunder för tillgodogörande av kronans jakträtt, att rätten till jakt å kronans egen- dom för Konungen, chefen för Konungens hovjägeristat samt dem följaktiga personer inskränkes till att omfatta endast så- dana områden, som äro direkt ställda till Konungens egen dis- position.

Stockholm den 1 mars 1927.

Ernst Hage.
